

Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки

Проект фінансується ЄС, співфінансується та виконується ПРООН
<http://brc.undp.org.ua>

Аналітична довідка

Практика підвищення віку виходу на пенсію в країнах світу

Довідка підготовлена Аналітично-дорадчим центром Блакитної стрічки - проектом, який фінансується ЄС, співфінансується та виконується ПРООН. Думки, висновки чи рекомендації належать виключно авторам цієї записки і можуть не збігатися з офіційною точкою зору Європейського Союзу, Програми розвитку ООН чи інших організацій та закладів системи ООН.

Київ – березень 2010 року

Казахстан

Перша країна СНД, що підняла вік виходу на пенсію для чоловіків до 63 років, для жінок до 58 років.

На 3 роки підвищили вік виходу на пенсію для категорій осіб, що мали право на дострокову пенсію (роботи в шкідливих або тяжких умовах праці).

Латвія

З 1 липня 2007 року підвищився вік виходу на пенсію для жінок з 60,5 до 61 років. Пенсійний вік для чоловіків залишився на рівні 62 років. До 2007 року підвищення віку відбувалося 1 раз у 2-3 роки терміном не більше 1 року.

Литва

Підвищення віку виходу на пенсію пропонується (рішення не ухвалене) здійснити до 65 років у 2011-2012 роках, з подальшим підвищенням до 67 років. Чинний вік виходу на пенсію:

- для чоловіків 62 роки 6 місяців
- для жінок 60 років

Естонія

Законопроект стосовно підвищення віку розглядатиметься 24 березня 2010р.

Підвищення віку стосуватиметься осіб, що не досягли 50 років. Перехідний період буде для тих, кому вже 50-56 років та для тих, чий пенсійний вік настане в 2017-2026 роках. Для всіх осіб, старших 56 років, підняття пенсійного віку не стосуватиметься.

1) Підвищення пенсійного віку почнеться з жінок – у 2016 року вік виходу на пенсію жінок прирівняють до рівня чоловіків (до 63 років),

2) З 2017 року вік виходу на пенсію буде піднято до 65 для обох статей щорічно на 3 місяці в рік для всіх народжених після 1954 року.

Поточний вік: чоловіки - 63 роки, жінки - 60,5 роки¹.

Азербайджан

Щорічно на півроку пенсійний вік буде піднято для жінок та чоловіків:

- для чоловіків з 1 січня 2010 року до 1 січня 2012 року – до 63 років,
- для жінок з 1 січня 2010 року до 1 січня 2016 року до 60 років

Для жінок, які виховували дитину з обмеженими фізичними властивостями до 8 років, для матерів, які мають 5 та більше дітей та мають мінімальний стаж вік виходу на пенсію зменшується на 5 років.

До 2010 року вікова пенсіязначається чоловікам у 62 роки, жінкам у 57 років (за наявності трудового стажу у 12 років).

Греція

Грецький уряд має наміри підвищити пенсійний, щоб середній вік виходу на пенсію зріс з 61 до 63 років до 2015 року. Пропонується підвищувати пенсійний вік на півроку у рік.

¹ Згідно прогнозів у найближчі 50 років працездатне населення Естонії скоротиться на 284 тис. чол.

Чинний вік виходу на пенсію для чоловіків 65 років, жінок 60 років.

Також пропонується підвищити вік дострокового отримання пенсії – 60 років за умови наявності стажу у 35 років.

Для тих, хто працює в шкідливих умовах пенсійний вік планується підвищити з 55 до 57 років (повний пенсійний вік) та з 53 до 55 – для часткового пенсійного віку (відповідно часткової пенсії).

Пропонується скасувати можливість дострокового виходу на пенсію та отримання часткової для жінки, що доглядає за дитиною. Ранній вихід на пенсію можливий у віці 55 років. Для само зайнятих жінок вік виходу на пенсію піднято з 50 до 55 років. Спеціальні можливості для жінок з 3 та більше дітьми скасовуються.

Франція

В листопаді 2007 року вік виходу на пенсію був піднятий з 60 до 61 року. Одночасно були відмінені пільги щодо можливості раннього виходу на пенсію на роботах в шкідливих умовах за наявності стажу у 37 років, ця межа була піднята до 40 років аналогічно загальної системи.

Німеччина

Пропозиція щодо підвищення віку виходу на пенсію обговорюється:

З 2012 по 2029 рік вік виходу на пенсію планується підвищити з 65 до 67 років у два етапи (на 1 міс. Щорічно та на 2 міс щорічно), тобто :

- У 2012 році народжені у 1947 році вийдуть на пенсію при досягненні 65 років та 1 місяця.
- У 2013 році народжені у 1948 році вийдуть на пенсію у віці 65 років 2 місяців.
- Т.д.

Право на дострокову пенсію надаватимуть з 63 років (раніше з 61 року), однак вона буде підвищуватись відповідно до зростання повного пенсійного віку. Дострокова пенсія розраховується за вирахуванням 0,3% за кожен місяць, недопрацьований до повного пенсійного віку (на 3,6% - за 1 рік, 7,2% - за 2 роки). При наявності стажу (відрахувань) у 45 років, при достроковому виході на пенсію її розмір не зменшується, але така права надається з 63 років (65, якщо повний пенсійний вік 67 років).

Пільги: овдовілі можуть оформляти пенсію з 45 років, депутати бундестага (мали мандат не менше 18 років) із 55 річного віку.

Ізраїль

Вік виходу на пенсію в залежності від рівня доходу. З 1 липня 2004 року вік виходу на пенсію поступово зростає до 67 років для чоловіків та 64 роки для жінок². До цього він становив 65 років для чоловіків та 60 років для жінок.

1. Чоловіки

Дата народження (місяць,рік)	Вік виходу на пенсію років
До червня 1939 року	65

² За умови, якщо дохід від заробітної плати/іншого джерела доходу на 1 особу /подружжя не перевищує визначеного розміру станом на 1 січня поточного року.

липень-серпень 1939	65 р. 4 міс.
вересень 1939 –квітень 1940	65 р. 8 міс.
травень 1940- грудень 1940	66 р.
січень 1941-серпень 1941	66 р. 4 міс.
вересень 1941- квітень 1942	66 р. 8 міс.
3 травня 1942 року	67 років

2. Жінки

Дата народження (місяць,рік)	Вік виходу на пенсію років
До червня 1944 року	60
липень-серпень 1944	60 р. 4 міс.
вересень 1944 –квітень 1945	60 р. 8 міс.
травень 1945- грудень 1945	61 р.
січень 1946-серпень 1946	61 р. 4 міс.
вересень 1946- квітень 1947	66 р. 8 міс.
травень 1947- грудень 1949	62р.
січень 1950-серпень 1950	62 р. 4 міс.
вересень 1950- квітень 1951	62 р. 8 міс.
травень 1951- грудень 1951	63р.
січень 1952-серпень 1952	63 р. 4 міс.
вересень 1952- квітень 1953	63 р. 8 міс.
3 травня 1953	64 років

США

Підвищення віку виходу на пенсію до 67 років стосується народжених після 1938 (для народжених до 1938 року повний пенсійний вік становить 65 років).

Рік на рожденья	Повний пенсійний вік
До1937	65
1938	65 р. 2 міс.
1939	65 р. 4 міс.
1940	65 р. 6 міс.
1941	65 р. 8 міс.
1942	65 р. 10 міс
1943 - 1954	66
1955	66 р. 2 міс.
1956	66 р. 4 міс.
1957	66 р. 6 міс.

1958	66 р. 8 міс.
1959	66 р. 10 міс.
з 1960 року	67

У разі відстрочення пенсії та продовження періоду роботи, пенсія збільшується на 8 % в рік за кожний 8 рік подачі заяви про відстрочення пенсії.

Угорщина

Прем'єр-міністр Угорщини запропонував Парламенту у лютому 2009 року як складову антикризової програми наступні заходи в частині пенсійної системи:

- скасувати 13 пенсію – тобто нові пенсіонери не будуть отримувати 13 додаткову пенсію (призначається один раз в рік)
- підняти пенсійний вік з 62 років до 65 за 8 років, починаючи з 2016 року.

Велика Британія

У 2007 році був прийнятий Закон про Пенсії, яким було визначено підвищення віку виходу на пенсію для чоловіків та жінок. Сьогодні цей вік становить 60 років для жінок та 65 для чоловіків, однак у 2010-2020 роках планується зрівняти вік виходу на пенсію жінок та чоловіків. Вік виходу на пенсію для жінок, народжених після 6 квітня 1959 року, буде поступово збільшений до 65 років у 2010-2020 роках. Після 2024 року вік виходу на пенсію буде поступово підвищуватись одночасно для чоловіків та жінок в період з квітня 2024 року по квітень 2046 року один раз у 10 років на 1 рік: з 65 до 66 років в період з 2024-2026 рр., з 66 до 67 років в період 2034-2036 рр., з 67 до 68 років в період 2044-2046 рр..

Разом з тим, експерти Національного Інституту Економіки та Соціальних досліджень (ВБ) стверджують³, що для того, щоб Уряд Великої Британії скоротив державний борг до 40 % ВВП до 2023 року, вік виходу на пенсію для жінок та чоловіків необхідно підняти до 70 років уже в період 2013-2023 рр. Експерти вважають, що підвищувати вік виходу на пенсію доцільно поступово після 2013 року, коли безробіття в країні зменшиться. Експерти вважають, що 1 додатковий рік роботи зменшуватиме бюджетний дефіцит на 1% ВВП.

³ Національний Інститут Економіки та Соціальних досліджень оприлюднив свій Звіт у травні 2009 року

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки був створений у 2005 році Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в Україні і є незалежною інституцією, що в своїй роботі керується принципами вільної та демократичної ринкової економіки. Діяльність Центру спрямована на мобілізацію потенціалу і об'єднання зусиль широкого кола національних та міжнародних партнерів для підтримки ринкових реформ та людського розвитку в Україні.

Центр підтримує процеси формулювання та впровадження політики шляхом надання високоякісних аналітичних та дорадчих послуг та розширення публічного діалогу з ключових економічних та соціальних питань. Він працює у чотирьох тематичних напрямках: макроекономічна та регуляторна політика, міжнародна інтеграція, монетарна і фіскальна політика, аграрна політика.

Діяльність Центру фінансується Європейським Союзом, спів фінансується та виконується Програмою розвитку ООН в Україні. Думки, висновки та рекомендації, наведені у публікаціях Центру, належать авторам і не відображають погляди Європейського Союзу, Програми розвитку ООН чи інших організацій та закладів системи ООН. З аналітичними та дорадчими матеріалами Центру можна ознайомитись на веб-сторінці Центру brs.undp.org.ua

Європейський Союз охоплює 27 країн-членів, які об'єднали передові досягнення, ресурси та долі своїх народів. Протягом 50 років спільними зусиллями їм вдалося створити зону стабільності, демократії та стабільного розвитку, зберігши при цьому культурне розмаїття, особисті свободи та атмосферу терпимості. Європейський Союз неухильно прагне передавати і долучати до своїх досягнень і цінностей країни і народи за його межами. Більш докладну інформацію про ЄС можна отримати на веб-сторінці www.delukr.ec.europa.eu/

Програма розвитку ООН є глобальною мережею Організації Об'єднаних Націй в галузі розвитку, організацією, яка виступає за позитивні зміни та надає країнам доступ до джерел знань, досвіду та ресурсів задля допомоги людям в усьому світі будувати краще життя. Ми співпрацюємо з 166 країнами світу, допомагаючи їм знаходити власні шляхи розв'язання глобальних та національних проблем в галузі людського розвитку. Покращуючи свої власні можливості, вони мають змогу використовувати досвід та знання співробітників ПРООН та широкого кола наших партнерів. Більш детальну інформацію про діяльність ПРООН можна отримати на веб-сторінці www.undp.org.ua